

Перший погляд на рішення Президента В.Януковича ліквідувати Держкомнацрелігій та змінити відповідальних за політику у сфері релігії

Спеціально для [PICU](#) Максим ВАСІН – виконавчий директор [Інституту релігійної свободи](#), магістр права

9 грудня Президент України Віктор Янукович створив величезний інформаційний привід, оскільки ліквідував чимало відомих усім міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. [Указом №1085/2010](#) Глава держави в тому числі ліквідував Державний комітет у справах національностей та релігій, більшість функцій якого передав реорганізованому Міністерству культури України. Однак реєструвати релігійні організації буде новоутворена Державна реєстраційна служба України.

Сфери міжнаціональних відносин та захисту прав національних меншин України, якими опікувався Держкомнацрелігій, також відійшли до відання згаданого Міністерства. У свою чергу Міністром культури України іншим Указом №1113/2010 Президент призначив **Михайла Кулиняка**

. До цього часу він очолював Міністерство культури та туризму України, яке підпало під реорганізацію.

Серед іншого Президент Віктор Янукович доручив Уряду “вирішити в установленому порядку питання щодо ліквідації Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі”. Нагадаємо, що функціонування зазначеної Комісії передбачено [Законом України «Про захист суспільної моралі»](#) .

Зазначені зміни відбулись у рамках адміністративної реформи, яку ініціював Глава держави, задля оптимізації системи державного управління та витрат на утримання державних установ. Проте слід подивитися на те, як ці зміни можуть вплинути на релігійну ситуацію, діяльність Церков і віруючих в контексті чинного законодавства України. Слід зауважити, що статтею 30 [Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»](#) передбачене функціонування державного органу України у справах релігій. Основним завданням цього органу Закон визначає забезпечення проведення державної політики щодо релігій і церкви.

Окрім цього, згідно із Законом на державний орган у справах релігій покладено такі функції:

- на прохання релігійних організацій сприяє досягненню домовленості з державними органами та подає необхідну допомогу у питаннях, що потребують вирішення цих органів;
- сприяє зміцненню взаєморозуміння і терпимості між релігійними організаціями різних віросповідань;
- здійснює реєстрацію статутів (положень) релігійних центрів, управлінь,

монастирів, релігійних братств, місій та духовних навчальних закладів;

- подає консультативну допомогу державним органам у застосуванні законодавства про свободу совісті та релігійні організації;
- здійснює контакти і координаційні зв'язки з відповідними органами інших держав;
- сприяє участі релігійних організацій у міжнародних релігійних рухах, форумах, ділових контактах з міжнародними релігійними центрами й зарубіжними релігійними організаціями;
- забезпечує релігієзнавчу експертизу за участю представників релігійних організацій та відповідних спеціалістів.

Усі вказані функції, які виконував Державний комітет у справах національностей та релігій, відтепер буде реалізовувати Міністерство культури України. Виключенням є лише реєстрація статутів (положень) релігійних організацій, яку згідно Указу Президента буде здійснювати Державна реєстраційна служба України, поряд із реєстрацією громадських та благодійних організацій.

Водночас, згідно статті 14 Закону реєстрація статутів (положень) релігійних організацій знаходиться у компетенції державного органу у справах релігій, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а у Республіці Крим – в компетенції Уряду Республіки Крим.

Таким чином, Указ Президента України №1085/2010 на даний момент суперечить чинному Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», а саме – у частині передачі функції з реєстрації статутів (положень) релігійних організацій до Державної реєстраційної служби України. У свою чергу це створює підстави до поспішного внесення змін до цього Закону, без належного їх опрацювання та без узгодження з релігійною спільнотою.

Однак [Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій](#) та інші міжконфесійні об'єднання неодноразово

[ВИ](#)

[ступали проти внесення будь-яких змін](#)

до Закону про свободу совісті та релігійні організації. На їх думку, законотворчий процес у нинішніх умовах містить небезпеку звуження релігійної свободи в Україні.

Варто відзначити, що центральні органи виконавчої влади, що ліквідуються чи реорганізуються, згідно Указу Президента будуть продовжувати виконання своїх функцій до завершення адміністративної реформи. При цьому Кабінету Міністрів України надано 2 місяці для того, щоб розробити проекти положень реорганізованих центральних органів виконавчої влади та подати пропозиції про внесення змін до актів законодавства, що впливають із змісту Указу.

Інститут релігійної свободи, м.Київ
www.irs.in.ua